

Aktualności prawa żywnościowego i paszowego w odniesieniu do branży cukrowniczej

Marta Zawadka | Związek Producentów Cukru w Polsce

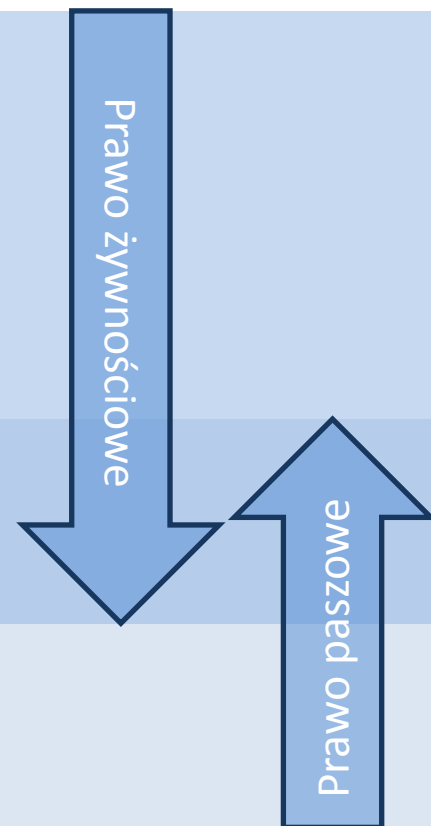

Aktualne zagadnienia dotyczące jakości w przemyśle cukrowniczym
Łódź, 23 czerwca 2015 r.

Plan prezentacji

---

1. Znakowanie
2. Wytyczne ISO – naturalne składniki żywności
3. Enzymy
4. Nadchlorany
5. Substancje o podwójnym zastosowaniu
6. Urzędowe kontrole żywności i pasz
7. Azotyny
8. Katalog materiałów paszowych

Znakowanie

Rozporządzenie 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności – ważne daty

✓ 13.12.2014 r. - obowiązkowe stosowanie rozporządzenia (za wyjątkiem podawania informacji o wartości odżywczej).

✓ Od 13.12.2014 r. jeśli dobrowolnie podaje się informacje o wartości odżywczej, trzeba to robić zgodnie z rozporządzeniem 1169/2011.

✓ Środki spożywcze wprowadzone na rynek lub opatrzone etykietą przed 13.12.2014 r., które nie spełniają wymogów rozporządzenia, mogą pozostawać w obrocie do czasu wyczerpania zapasów tych środków.

2014

2015

2016

✓ Od 13.12.2016 r. trzeba obowiązkowo zamieszczać informacje o wartości odżywczej.

✓ Środki spożywcze wprowadzone na rynek lub opatrzone etykietą przed 13.12.2016 r., które nie spełniają wymogów rozporządzenia w zakresie informowania o wartości odżywczej, mogą pozostawać w obrocie do czasu wyczerpania zapasów tych środków *(dotyczy tylko przypadków, w których przed tą datą nie podawano informacji o wartości odżywczej).*

Znakowanie

Rozporządzenie 1169/2011 – dostosowanie przepisów krajowych

- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 10 lipca 2007 r. w sprawie znakowania środków spożywczych oraz rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 lipca 2007 r. w sprawie znakowania żywności wartością odżywczą zostały uchylone
- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dn. 23 grudnia 2014 r. w sprawie znakowania poszczególnych rodzajów środków spożywczych:
  - ✓ wymagania szczegółowe w zakresie znakowania określonych grup środków spożywczych m.in. cukrów
  - ✓ znakowanie cukrów – przepisy przeniesione z rozporządzenia MRiRW z 2007 r. z drobnymi modyfikacjami
- Ustawa z dnia 7 listopada 2014 r. o zmianie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia – doprecyzowanie obowiązujących przepisów i dostosowanie do obowiązującego prawa UE, w tym rozporządzenia 1169/2011

Ustawa o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych

- ✓ Definicja konsumenta finalnego
- ✓ Zmiana definicji „artykułu rolno-spożywczego zafałszowanego”
- ✓ Obowiązek znakowania „co najmniej” w języku polskim
- ✓ Uchylenie tych przepisów , które pokrywałyby się z rozp. 1169/2011

- ✓ Doprecyzowanie sposobu prowadzenia kontroli przez IJHARS
- ✓ Minister ds. rynków rolnych może wyznaczyć laboratoria referencyjne w zakresie jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych oraz przedmiot i rodzaj badań

Ustawa o bezpieczeństwie żywności i żywienia

- ✓ Dostosowanie definicji do rozp. 1169/2011 (m.in. data minimalnej trwałości, opakowany środek spożywczy, środek spożywczy zafałszowany)
- ✓ Uchylenie tych przepisów, które pokrywałyby się z przepisami rozporządzenia 1169/2011 (zwłaszcza z rozdziału: znakowanie żywności)

Rozp.
1169/2011

Znakowanie

Rozporządzenie 1169/2011 – wskazywanie pochodzenia

Opakowania cukru:

Wskazywanie pochodzenia cukru jest dobrowolne, chyba że brak takiej informacji mógłby wprowadzić konsumenta w błąd co do rzeczywistego pochodzenia cukru (wówczas należy podać kraj/miejsce pochodzenia).

Cukier jako składnik podstawowy:

Gdy zostanie podany kraj/miejsce pochodzenia środka spożywczego, a nie jest on taki sam jak kraj/miejsce pochodzenia jego podstawowego składnika:

- ✓ podaje się kraj/miejsce pochodzenia tego podstawowego składnika
- lub
- ✓ wskazuje się, że kraj/miejsce pochodzenia podstawowego składnika jest inny

Stosowanie przepisów o składniku podstawowym wymaga przyjęcia aktu wykonawczego – jeszcze nie został przyjęty

20.05.2015 r.: *Sprawozdanie Komisji Europejskiej dla Parlamentu Europejskiego i Rady dotyczące obowiązkowego wskazania państwa lub miejsca pochodzenia żywności nieprzetworzonej, **produktów jednoskładnikowych oraz składników, które stanowią więcej niż 50% środka spożywczego***:

- ✓ dotyczy m.in. cukru
- ✓ opisuje skutki ekonomiczne różnych wariantów, oczekiwania konsumentów
- ✓ wniosek: najodpowiedniejszym rozwiązaniem wydaje się **utrzymanie obecnego stanu rzeczy**
- ✓ reakcja Rady i Parlamentu Europejskiego?

„dobrowolne oznaczenie pochodzenia połączone z istniejącymi już systemami obowiązkowego oznaczania pochodzenia konkretnych kategorii żywności”

Znakowanie

Rozporządzenie 1169/2011 – definicja nanomateriałów

- Obowiązek oznaczania w wykazie składników nanomateriałów
- Obecna definicja:

„Wytworzony nanomateriał” oznacza każdy celowo wytworzony materiał, którego jeden lub więcej wymiarów jest rzędu 100 nm lub mniej lub który składa się z odrębnych elementów funkcjonalnych, wewnątrz lub na powierzchni, z których wiele ma jeden lub więcej wymiarów rzędu 100 nm lub mniej, włączając struktury, aglomeraty lub agregaty, które mogą mieć wielkość powyżej 100 nm, ale zachowują właściwości charakterystyczne nanoskali.

Właściwości charakterystyczne nanoskali obejmują:

- (i) właściwości związane z określoną rozległą powierzchnią rozpatrywanych materiałów; lub*
- (ii) szczególne właściwości fizyczno-chemiczne różniące się od właściwości tego samego materiału występującego w innej postaci niż nanomateriał*

- Komisja dostosowuje definicję do postępu naukowego i technicznego lub do definicji uzgodnionych na szczeblu międzynarodowym
- Dyskusje nad nową definicją w kontekście rozporządzenia 1169/2011 oraz projektu rozporządzenia w sprawie nowej żywności
- Znaczenie definicji dla produktów uzyskanych w drodze konwencjonalnych procesów (np. cukier puder)

Znakowanie

Rozporządzenie 1169/2011 – przewodniki

Uzupełnienie w opracowaniu

- **Komisji Europejskiej:**

[Pytania i odpowiedzi dotyczące stosowania rozporządzenia \(UE\) nr 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności](#)

[Wytyczne dla właściwych organów w sprawie kontroli zgodności z prawodawstwem UE w zakresie określenia limitów tolerancji dla składników odżywczych wymienionych na etykiecie](#)

[Ogólne wytyczne dotyczące wdrożenia zasady ilościowego oznaczania składników](#)

W trakcie aktualizacji

Zawierają m.in. zasady zaokrąglania w odniesieniu do informacji o wartości odżywczej podawanej na etykiecie

- **IJHARS:**

[Przewodnik do rozporządzenia \(WE\) nr 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności](#)

Wytyczne ISO – naturalne składniki żywności

Prace nad wytycznymi **Międzynarodowej Organizacji Normalizacyjnej (ISO)** sprawie technicznych definicji i kryteriów służących do określania składników żywności jako **naturalne**:

- Do stosowania tylko w komunikacji między firmami (B2B). Komunikacja z konsumentami poza zakresem wytycznych.
- Treść:
  - ✓ zakres
  - ✓ definicje
  - ✓ kryteria techniczne
  - ✓ załącznik z wykazem przykładowych procesów dopuszczalnych przy produkcji naturalnych składników żywności

Składniki żywności można uznać za naturalne, jeśli spełnione są następujące kryteria:

a)	Składniki żywności składają się lub pochodzą z jednego lub więcej następujących źródeł: rośliny, zwierzęta, substancje mineralne, mikroorganizmy.
b)	Składniki żywności otrzymuje się na drodze przetwórstwa fizycznego i/lub enzymatycznego i/lub mikrobiologicznego. Składniki żywności mogą pochodzić z reakcji chemicznych stanowiących nieodłączny element tych procesów.
c)	Składniki żywności mogą być przetworzone, jeśli jest to technologicznie uzasadnione w celu uczynienia danego składnika nadającym się do spożycia przez ludzi, uzyskania zamierzonego celu użycia i/lub funkcji technologicznej składnika.
d)	Składniki żywności mogą zostać zmienione w wyniku niezamierzonych ale nieuniknionych reakcji chemicznych.

Rozporządzenie (WE) nr 1332/2008 w sprawie enzymów spożywczych

Wspólnotowy wykaz enzymów spożywczych

- Tylko enzymy uwzględnione w wykazie będą mogły być wprowadzane do obrotu i stosowane w żywności
- Wnioski producentów o uwzględnienie w wykazie poddawane przez EFSA ocenie w zakresie bezpieczeństwa (do 11 marca 2015 r. dla pierwszego wykazu)
- Wpisy w wykazie będą zawierać m.in.: specyfikację enzymu, warunki stosowania, środki spożywcze, do których dany enzym może być dodany
- Publikacja pierwszego wykazu przewidywana jest przed 2020 r.
- **Enzymy istotne dla przemysłu cukrowniczego.** Wnioski złożono m.in. dla: alfa-amylazy wyizolowanej z *B. amyloliquefaciens* lub *subtilis*, *B. Licheniformis*, *A. Oryzae*; inwertazy wyizolowanej z *S. cerevisiae*; dekstranazy wyizolowanej z *C. gracile*
- W połowie 2016 r. Komisja Europejska ma opublikować rejestr złożonych wniosków

Nadchlorany

- **ZALECENIE KOMISJI (UE) 2015/682 z dnia 29 kwietnia 2015 r. w sprawie monitorowania obecności nadchloranu w żywności:**
  - ✓ potencjalne źródła skażenia żywności nadchloranem: woda, gleba i nawozy
  - ✓ opinia EFSA:
    - przewlekłe narażenie z dietą na nadchloran stanowi potencjalne zagrożenie
    - potrzeba więcej danych na temat występowania nadchloranu w żywności w Europie
  - ✓ zalecenie monitorowania obecności nadchloranów w żywności, zwłaszcza w:
    - owocach, warzywach i produktach z nich przetworzonych, w tym sokach
    - środkach spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego przeznaczonych dla niemowląt i małych dzieci
    - suszonych ziołach i przyprawach; herbacie; naparach ziołowych i owocowych
    - napojach, łącznie z wodą pitną
- ✓ dostarczenie wyników analiz do EFSA do końca lutego 2016 r.

Nadchlorany

- Stanowisko SCoPAFF (Stałego Komitetu ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz) w sprawie obecności nadchloranów w żywności:
  - ✓ zharmonizowane, tymczasowe podejście do wdrażania limitów pozostałości nadchloranów w żywności przez państwa członkowskie (do czasu uzyskanie większej ilości danych)
  - ✓ limity jako poziomy referencyjne na potrzeby wymiany handlowej pomiędzy operatorami na rynku spożywczym:

Środek spożywczy (*)	Poziom (mg/kg) (*)
owoce i warzywa	0,1
za wyjątkiem	
- dyniowate i warzywa liściaste za wyjątkiem	0,2
- - seler naciowy i szpinak uprawiane w szklarni/pod przykryciem	0,5
- - zioła, sałata i warzywa sałatowe, w tym rukola, uprawiane w szklarni/pod przykryciem	1,0
przyprawy suszone (oprócz suszonych ziół i słodkiej papryki), chmiel suszony	0,5
herbata (<i>Camellia sinensis</i>), suszona	0,75
napary ziołowe i owocowe, suszone	1,0
żywność dla niemowląt i małych dzieci - gotowa do spożycia	0,02
pozostałe środki spożywcze	0,05

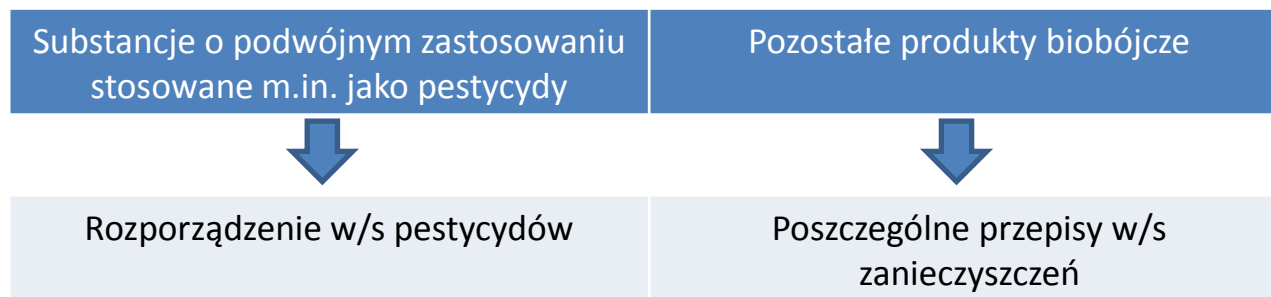
Wersja z 10.03.2015

(*) Limity jako poziomy referencyjne na potrzeby wymiany handlowej pomiędzy operatorami na rynku spożywczym, dotyczą żywności nieprzetworzonej, chyba że wskazano inaczej. W przypadku suszonych, rozcieńczonych, przetworzonych i złożonych środków spożywczych zastosowanie ma art. 2 rozporządzenia (WE) 1881/2006.

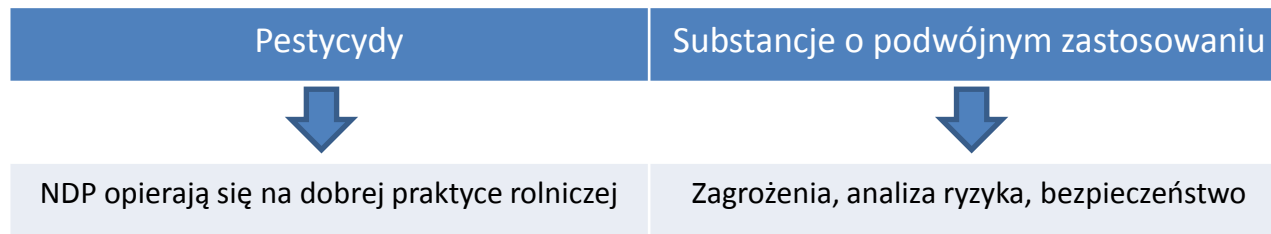

Substancje o podwójnym zastosowaniu

- Dyskusje na poziomie UE nad ustalaniem najwyższych dopuszczalnych poziomów (NDP) dla pozostałości produktów biobójczych
- Substancje o podwójnym zastosowaniu: stosowane np. zarówno jako produkty biobójcze jak i jako pestycydy
- Obecne poglądy Komisji Europejskiej:

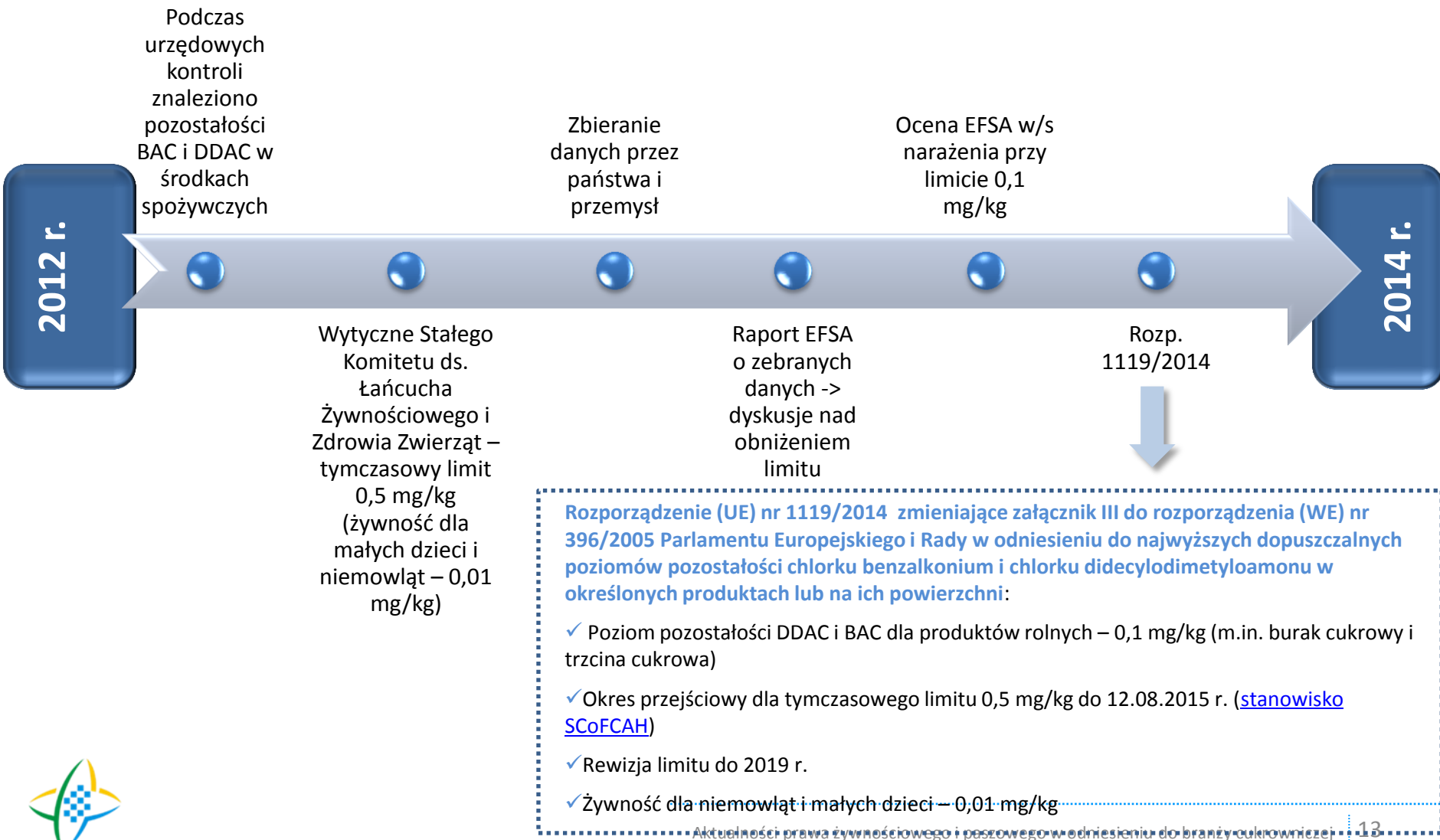

- Specyfika substancji o podwójnym zastosowaniu

Substancje o podwójnym zastosowaniu

Pozostałości czwartorzędowych związków amoniowych

Substancje o podwójnym zastosowaniu

Pozostałości chloranów

- 2013 r. – pozostałości chloranów w próbkach owoców i warzyw powyżej wartości wzorcowej NDP = 0,01 mg/kg
- Stosowanie chloranów jako pestycydów w UE zostało zabronione w 2008 r. -> wartość wzorcowa NDP wynikająca z rozporządzenia 396/2005 = 0,01 mg/kg
- Opinia naukowa EFSA w sprawie zagrożeń dla życia ludzkiego związanego z obecnością chloranów w żywności
- Tymczasowe wdrażanie limitu dla ewentualnych pozostałości chloranów do czasu ukazania się opinii EFSA:
  - ✓ w gestii państw członkowskich
  - ✓ Komisja Europejska: nie powinno opierać się na wartości wzorcowej 0,01 mg/kg, tylko na art. 14 rozporządzenia 178/2002 po dokonaniu oceny ryzyka

Urzędowe kontrole żywności i pasz

- 6 maja 2014 r. Komisja Europejska przyjęła **pakiet propozycji reformy systemu bezpieczeństwa żywności** w zakresie:
  - ✓ urzędowych kontroli żywności
  - ✓ zdrowia zwierząt
  - ✓ zdrowia roślin
  - ✓ materiału przeznaczonego do reprodukcji roślin

- Wyjściowe założenie – wejście pakietu w życie w 2016 r.

- Projekt rozporządzenia w/s kontroli urzędowych:
  - ✓ cel: uproszczenie i konsolidacja
  - ✓ zwiększenie przejrzystości kontroli urzędowych
  - ✓ „rankingi” przedsiębiorców
  - ✓ **rozszerzenie systemu obowiązkowych opłat za kontrole na sektory dotąd nieobjęte opłatami**

- Akceptacja/poprawki do projektu Komisji ze strony Parlamentu Europejskiego i Rady
  - ✓ Kwiecień 2014 r. - poprawki Parlamentu Europejskiego
  - ✓ Rada nadal nie uzgodniła stanowiska

Azotyny

- **Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1275/2013**

Produkty i produkty uboczne z buraka cukrowego i trzciny cukrowej na chwilę obecną zwolnione ze stosowania maksymalnej zawartości azotynów = 15 mg/kg wprowadzonej przez dyrektywę 2010/6/UE

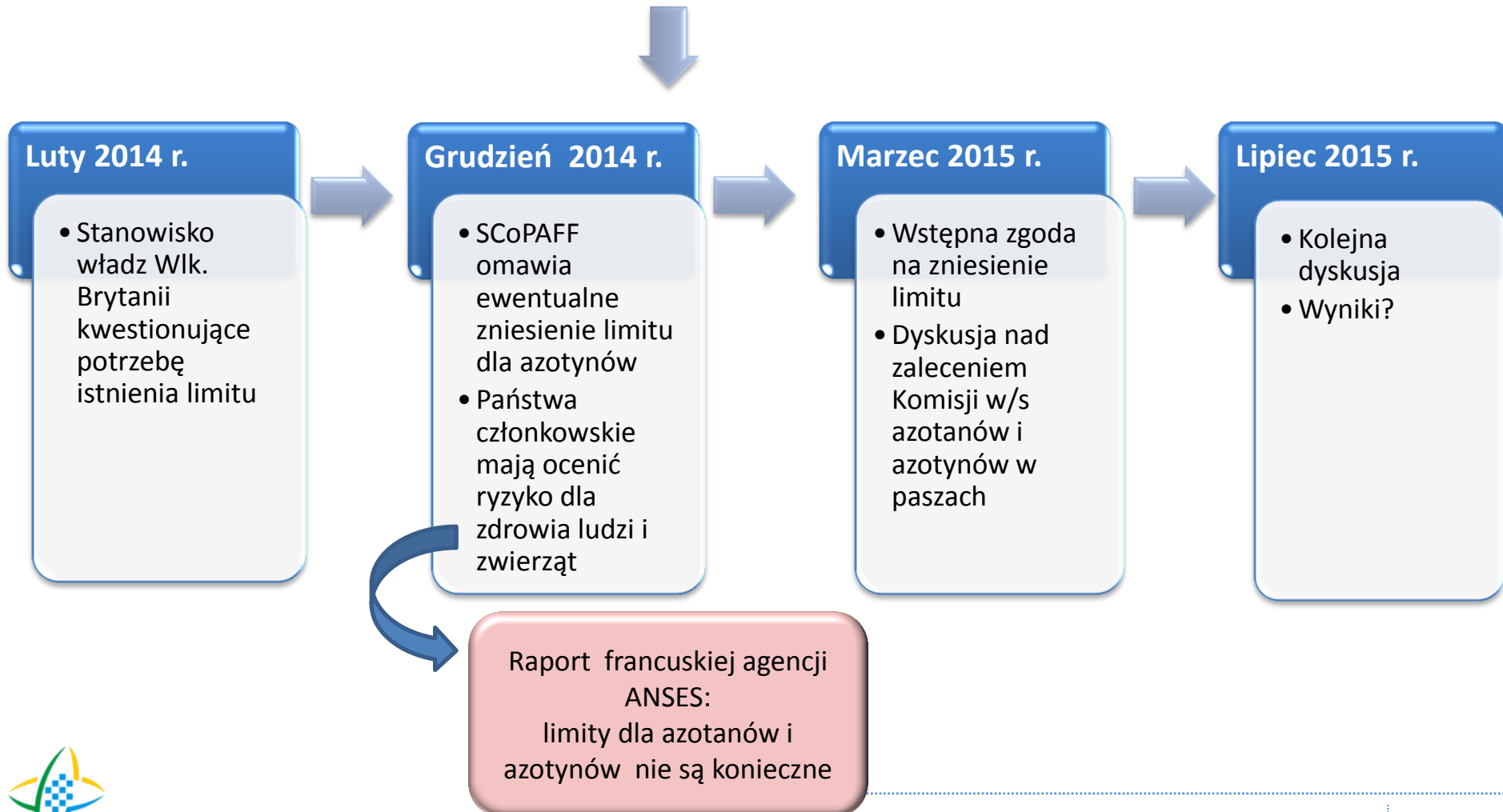
- Prace ESST nad potencjalnymi czynnikami prowadzącymi do tworzenia się azotynów
- Prace Europejskiego Związku Producentów Cukru (CEFS): program monitorowania zawartości azotynów w materiałach paszowych przemysłu cukrowniczego np. melasie, wyśładkach suszonych:
  - ✓ 3 tury monitorowania w latach 2010-2013
  - ✓ Poziom azotynów nie zależy od położenia geograficznego zakładów i różni się między poszczególnymi kampaniami cukrowniczymi
  - ✓ Wyniki zróżnicowane i trudne do przewidzenia
  - ✓ Brak znormalizowanej metody, która pozwoliłaby na uzyskanie odtwarzalnych i powtarzalnych wyników.
- Prace Europejskiego Komitetu Normalizacyjnego (CEN) nad metodą oznaczania azotynów w materiałach paszowych
  - ✓ zatwierdzona treść techniczna mandatu, ale Komisja jeszcze go nie podpisała
  - ✓ współpraca CEFS z Komitetem Technicznym CEN

Azotyny

Dyskusje na forum Stałego Komitetu ds. Roślin, Zwierząt, Żywności i Pasz (SCoPAFF) na temat ewentualnego zniesienia limitu dla azotynów

Katalog materiałów paszowych

- **Katalog materiałów paszowych**
  - ➔ usprawnia etykietowanie materiałów i mieszanek paszowych
  - ➔ ułatwia wymianę informacji na temat właściwości produktu
- Stosowanie katalogu jest dobrowolne, ale nazwa danego materiału paszowego uwzględnionego w katalogu może być stosowana tylko jeśli spełnione są wszystkie odpowiednie postanowienia zawarte w katalogu.
- Materiały paszowe wprowadzane na rynek w UE, który nie są wymienione w katalogu materiałów paszowych muszą być zgłoszone do internetowego rejestru materiałów paszowych: <http://www.feedmaterialsregister.eu> (art. 24 ust. 6 rozporządzenia (WE) 767/2009).
- Aktualnie obowiązująca wersja katalogu: *rozporządzenie Komisji nr 68/2013 z dnia 16 stycznia 2013 r. w sprawie katalogu materiałów paszowych*
- Prace nad kolejną wersją katalogu
  - ✓ Projekt opracowany przez przedstawicieli unijnych sektorów paszowych - EU Feed Chain Task Force (ze strony branży cukrowniczej członkiem tej grupy jest CEFS)
  - ✓ Projekt przedłożony Komisji Europejskiej pod koniec maja 2015 r.
  - ✓ Bez większych zmian dla materiałów paszowych przemysłu cukrowniczego (propozycja dodania do kategorii 4. *Rośliny bulwiaste, rośliny korzeniowe i ich produkty pochodne* nowej pozycji: *Izomaltuloza - izomaltuloza w formie krystalicznych jednowodzianów. Otrzymywana w drodze enzymatycznego przekształcania sacharozy z buraków cukrowych*)

Dziękuję za uwagę!
